

GOIGS A SANT PANCRAC, MÀRTIR

QUE ES VENERA A LA BASÍLICA DE SANT FRANCESC, DE CIUTAT DE MALLORCA

Puix donau béns sense mida
a qui us té devoció,
sou, Pancraç, intercessor
en la lluita de la vida.

Vostra vida pren dreuera
a la Roma imperial,
del poder més colossal
entrevéreu l'esponera.
Mes sentiü forta la crida
del més gran Emperador:
sou, Pancraç, intercessor
en la lluita de la vida.

Per predir la sort futura,
de combat vos posen nom
puix dareu davant tothom
de la fe prova segura;
tal serà vostra sortida
de valent combatedor:
sou, Pancraç, intercessor
en la lluita de la vida.

Buida pompa idolatrada
dels déus falsos avorriu
i trobau en el Déu viu
la veritat desitjada;
la veritat elegida
és la fe en Crist, el Senyor:
sou, Pancraç, intercessor
en la lluita de la vida.

Jovenet vos conduïren
a davant el tribunal
i la fe martirial
dels mots vostres deduïren;
i de sang quedà aspergida
l'eloqüent confessió:
sou, Pancraç, intercessor
en la lluita de la vida.

Procurau a qui us implora
la salut d'ànima i cos;
siaü metge i bon redòs
de qui pena en la mala hora;
l'esperit trobi embranzida,
la carn dèbil, el vigor:
sou, Pancraç, intercessor
en la lluita de la vida.

A qui feina vos demana,
dau encert en el treball,
i que aquest no falti mai
a tota persona humana
perquè honor sia complida
de tot fill del Creador:
sou, Pancraç, intercessor
en la lluita de la vida.

Als devots que vos veneren,
donau-los feina i salut,
que no els falti inquietud
pels tresors que al cel prosperen;
feis-los mesura atapida
d'esperança, fe i amor:
sou, Pancraç, intercessor
en la lluita de la vida.

Puix lluïu testa cenyida
de llorer triomfador,
sou, Pancraç, intercessor
en la lluita de la vida.

Lletra: Mn. Pere-Joan Llabrés i Martorell.

Música: P. Antoni Martorell i Miralles, T.O.R.

Dibuix: Nicolau Casellas i Flaquer.

V/. Lluità en el noble combat de la fe.

R/. I es guanyà la vida eterna.

PREGUEM

Que els vostres feels s'alegrin, Senyor, confiats en la protecció del màrtir sant Pancraç; i que per les seves pregàries es mantenguin sempre fermes en la fe, es guanyin amb el treball el pa de cada dia, i fruesquin d'una bona salut d'ànima i de cos. Per Crist Senyor nostre. R/. Amén.

Andantino amabile

mf

A) Puix do- nau béns sen-se mi- da a qui us té de- vo- ci- ó, sou, Pan-
 B) Puix llu- fu tes- ta ce- nyi- da de llo- rer tri- om- fa- dor, sou ...

sf

craç, in- ter- ces- sor en la llui- ta de la vi- da.

Estrofes

mf

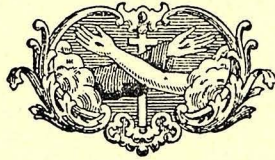
1. Vos- tra vi- da pren dre- ce- ra a la Ro- ma im- pe- ri- al, del po-
 2. Jo- ve- net us con- du- xi- ren a da- vant el tri- bu- nal i la
 3. Als de- vots que Vos ve- ne- ren, do- nau- los fei- na i sa- lut; que no els

der més co- los- sal en- tre- vé- reu l'es- po- ne- ra. Mes, sen- tiu for- ta la
 fe mar- ti- ri- al dels mots vos- tres de- du- xi- ren; i de sang que- dâs per-
 falti in- qui- e- tud pels tre- sors que al cel pros- pe- ren; feis- los me- su- ra- ta

Poble f

cri- da del més gran Em- pe- ra- dor: sou, Pan- craç, in- ter- ces- sor en la
 gi- da l'e- lo qüent con- fes- si- ó:
 pi- da d'es- pe- ran- ça, fe i a- mor:

llui- ta de la vi- da.

NOTA HISTÒRICA

El sant, cantat en aquests Goigs, és un d'aquells màrtirs de l'Església antiga de qui, amb certesa històrica, no més sabem el *nom* (Pancreaç, mot grec que vol dir lluita total), el *lloc* del seu enterrament (al segon mil·liar de la Via Aurèlia, a Roma), i el *dia* del seu natalici (12 de maig). Degué sofrir el martiri a començaments del segle IV.

Sobre el seu sepulcre, al cementeri d'Octavilla, el papa Símmac (498-514) hi manà construir una basílica martirial. S'hi va fixar l'estació del diumenge «in albis».

La devoció florent a Sant Pancreaç es manifestà en la redacció (devers el segle VI) d'una *Passio* (narració de la vida i martiri), molt llegendària. El màrtir Pancreaç, adolescent, natural de Frígia, segons la *Passio*, tingué gran devoció a l'Edat Mitjana, primer a la seva basílica romana, estesa després a Itàlia, França i Anglaterra.

Segurament foren pelegrins catalans els qui, retornant de Roma, dugueren la devoció de Sant Pancreaç a Barcelona, la qual arrelà a l'església de Santa Maria del Pi. L'altar del màrtir adolescent acollia testaments «sacramentals» ja en el segle XI.

Sant Pancreaç ha estat invocat com a defensor de la veritat, especialment en els juraments, protector contra els incendis, triomfador de l'esperit maligne i sobretot com advocat per obtenir salut i treball. Ja en el segle XVII se l'anomena «patró dels treballadors». També a Barcelona, a Santa Maria del Mar, l'any 1840 s'hi establí una companyia fabril de mútua protecció dels teixidors de cotó que, sota el patronatge de Sant Pancreaç, proporcionava treball als socis: venia a ser una societat filantròpica contra l'atur.

De Barcelona, on també el màrtir romà gaudeix de culte popular a la Catedral, la devoció passà a Ciutat de Mallorca. Fou després que els Pares Franciscans del Tercer Orde Regular es fessin càrrec de la basílica de Sant Francesc l'any 1906, quan el culte a Sant Pancreaç s'hi implantà per iniciativa de la família Valls que, prop de l'església conventual, posseïa una fàbrica d'objectes de plata: cadenetes, portamonedes, etc. Aquesta família pagà molts d'anys unes XL Hores en honor del sant màrtir a la dita basílica.

El retaule de la capella, dedicada a Sant Pancreaç, prové de l'antiga capella de les «Minyones». La imatge del sant fou regalada per Dona Assumpció Casanova i fou duita de Barcelona. Va ser beneïda l'any 1930 i en foren padrins Dona Maria Teresa Piña i un fill dels marquesos de Ferrandell. El vitrall del fons de la capella fou donat l'any 1963 pel Sr. Francesc Xavier Sanz i Rosselló. Els escuts dels dos llinatges del donant llueixen a la part inferior del finestral.

Cada any la Basílica de Sant Francesc celebra la festa de Sant Pancreaç i manté viva la confraria, que agermana prop de cinc-cents membres, i la devoció al sant adolescent màrtir, invocat d'allò que per tothom és tan vital: la salut i la feina.

Fra Francesc Company i Mas, T.O.R.